

Memòria tallers a Parets del Vallès 2018

Introducció

Passaport Digital ha impartit 43 tallers als següents instituts de Parets del Vallès: Nostra Senyora de Montserrat (8), La Sínia (12), Torre de Malla (19) i ACESCO (4). Cada sessió ha estat dirigida a grups d'entre 20 i 30 alumnes, de manera que prop de 1.000 joves han participat en els tallers d'enguany.

Temari i valoració de les competències digitals dels alumnes

1R ESO (Lectura audiovisual + Xarxes socials)

Quan parlem d'imatges, els alumnes tenen molt clar que la manipulació i el retoc en l'entorn digital és habitual. Però això fa que els costi donar credibilitat a imatges verídiques, que tendeixin a confondre realitat i ficció i que en la majoria de casos no es preguntin per la font o l'autor de la imatge. També cal destacar que prefereixen llegir imatges que textos, que els donen més valor informatiu i que es deixen portar fàcilment per les emocions que els generen sense fer un anàlisi crític del que estan veient.

Sobre l'ús de les xarxes socials, es mostren molt crítics amb el "postureig" i són conscients que tots tendim a mostrar només la cara més "amable" o "bonica" de nosaltres mateixos a la xarxa perquè maquillem la nostra realitat. Tot i això, als nostres tallers detectem que certes xarxes socials com *Instagram* amplifiquen el "narcisisme" i "l'egocentrisme", a vegades propi d'aquesta d'edat, i que serveixen com a aparador per donar-se a conèixer sovint només a través de l'aspecte físic.

2N ESO (Nous mitjans, velles veus + Seleccionar i crear)

A tots els alumnes els fa riure i els motiva molt quan els diem que farem *memes* (com a exemple de nous mitjans de comunicació) i d'entrada els sembla un exercici molt fàcil. Però la pràctica es complica quan els proposem que apliquin un discurs crític per denunciar alguna cosa que no els agrada o que canviarien. És així com aprenen que compartir contingut a la xarxa no requereix cap esforç però crear-lo implica tenir certs coneixements d'actualitat o de la realitat que ens envolta. I per tant, estar connectats al món *offline*.

Pel que fa la selecció d'imatges, els costa molt destriar el gra de la palla quan es posen a buscar a Google, s'acostumen a quedar amb els primers resultats i en molts casos, fins i tot tenen dificultats per guardar la imatge a l'ordinador. La part creativa (l'estètica, el disseny, la fotografia) és, en canvi, la que més els interessa i a la que destinen més temps.

3R ESO (Gestió de la identitat digital + Cercar i contrastar)

Són pocs els alumnes que prèviament a aquest taller s'han preguntat com es presenten a la xarxa més enllà de si queden guapos a les fotografies que penjen i comparteixen. És a dir, quina és la seva identitat digital en línia: què transmeten als altres, si el seu comportament és coherent amb com són, què vol dir que hem de cuidar la nostra reputació... Però de seguida que es plantegen totes aquestes qüestions durant el taller i a partir de casos reals, el tema els desperta molt d'interès i genera debat perquè prenen consciència de com els altres ens podem arribar a mostrar d'una manera distorsionada respecta al que creiem que som o fem. I sobretot, del judici que els altres poden fer de nosaltres a partir del que pengem o compartim. Però el que més sorprèn és que moltes vegades no es pregunten les conseqüències del que mostren, i el seu grau de desconeixement pel que fa als seus drets en aquest àmbit.

A l'hora de cercar i contrastar, els alumnes mostren dificultats per trobar amb precisió el que busquen, desconeixen com fer cerques eficients a Google o qui decideix com es publiquen els articles a la Wikipèdia i per què. L'autoria i la font, a més, no els acostuma a semblar rellevant per fer una lectura crítica.

4t ESO (Violència de gènere a cop d'app)

Aquest taller posa en evidència que abans d'abordar amb els alumnes com s'expressa la violència de gènere a través de la xarxa i en quines formes es presenta, cal treballar els conceptes més bàsics. És a dir: què vol dir gènere? què vol dir violència? i per què parlem de violència de gènere? I és que la majoria de vegades ens trobem que els alumnes no s'han plantejat mai aquestes qüestions. En aquest sentit, també detectem que tenen molts conceptes mal entesos. Per exemple: sovint sentim a dir que el masclisme és el contrari del feminisme. I malauradament, fins i tot hem d'escoltar com han calat alguns termes masclistes que donen per vàlids tant nois com noies. Parlem de conceptes inventats com "hembristas" o "feminazis" per assenyalar les dones que denuncien el masclisme. També ens sembla alarmant haver de definir, a vegades, què vol dir violència. Ja que un insult, per exemple, hi ha qui el considera inofensiu.

D'aquest taller el que valorem més positivament és la participació. Creiem que aconseguim crear un bon clima perquè els alumnes es sentin còmodes i lliures per compartir les seves experiències i expressar les seves opinions. Això fa que acostumin a explicar-nos casos reals que estan passant a les aules i que els puguem treballar directament amb ells.

BATXILLERAT I CICLES FORMATIUS (Assetjament i odi a la xarxa)

En aquest taller animem als alumnes a fer un pas més com a individus i a analitzar el nostre comportament com a grup a la xarxa. Els preguntem, per exemple, per què creuen que tenim tendència a compartir odi, per què hem normalitzat l'assetjament a través d'una pantalla o quin ha de ser el càstig social en aquests casos. Es tracta d'un taller nou d'aquest any que pretén fer reflexionar als alumnes sobre la nostra responsabilitat social. En aquest sentit, els debats que han sorgit considerem que han estat molt enriquidors i en alguns casos controvertits, ja que també hem analitzat exemples d'actualitat que fan que es posi en evidència que no tots pensem igual.

Avaluació dels tallers per part del professorat

Els professors i professores que han presenciat els tallers de Passaport Digital els puntuen majoritàriament amb un 9 o un 10. Consideren que el contingut de la sessió és interessant, novedós, necessari, amè i adequat al nivell dels alumnes.

La majoria de docents observen que els joves s'han mostrat interessats pels temes que s'han tractat a classe i que les dinàmiques proposades per les formadores han aconseguit motivar-los. Alguns mestres han detectat, però, que alguns alumnes no han respectat el torn de paraula durant l'espai per al debat.

En les avaluacions que el professorat ha realitzat després dels tallers (i que adjuntem a la memòria), s'apunta el suggeriment de no impartir tallers a última hora del matí perquè els alumnes estan cansats i no els aprofiten tant.

Finalment, alguns mestres han comentat a les formadores que el contingut dels tallers els ha donat idees per treballar a l'aula. Per exemple, a ACESCO, han decidit integrar els memes a les classes de llengua castellana com a exemple de llenguatge col·loquial.

Propostes de millora

La connexió a internet és imprescindible pels taller de Passaport Digital i no sempre ha estat possible disposar-ne. Els espais i els equipaments, a vegades, han estat insuficients o poc adequats per les dinàmiques que duem a terme. Convindria millorar aquest aspecte de cara al futur per tal de poder oferir classes més dinàmiques en les que no es perdi temps intentant solventar problemes tècnics.